09/07/2022

Μητροπολίτης Ναυπάκτου για την Κυριακή Δ’ Ματθαίου: Διδαχή και θαύμα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Με τίτλο “Διδαχή και θαύμα”, ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου και Τοποτηρητής της Ιεράς Μητρόπολης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Ιερόθεος εξέδωσε το μήνυμά του για την Κυριακή Δ’ Ματθαίου. “Δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε το Πρόσωπο του Χριστού από την διδαχή Του και το θαύμα Του, γιατί ο λόγος του Χριστού δεν είναι ένας κενός φλύαρος λόγος, αλλά θεία ενέργεια, και η πράξη του Χριστού δεν είναι ένα «φιλανθρωπικό» έργο, που γίνεται από συμπάθεια για τους ανθρώπους, αλλά επισφράγιση της θείας αποστολής Του”, υπογράμμισε μεταξύ άλλων ο Σεβασμιώτατος.

Παρακάτω το μήνυμα του Σεβασμιωτάτου:

«Κύριε ουκ ειμί ικανός ίνα μου υπό την στέγην εισέλθης,

αλλά μόνον ειπέ λόγω και ιαθήσεται ο παίς μου» (Ματθ. η΄ 8)

Αγαπητοί αδελφοί,

Σήμερα υπάρχει μεγάλη σύγχυση σε όλα τα θέματα και κατά συνέπεια και στα θρησκευτικά, οπότε είναι ανάγκη να παρουσιάζεται η θεολογία της Εκκλησίας για να διακρίνεται η αλήθεια από την πλάνη. Είναι γνωστό ότι μια «Εκκλησία» που δεν θεολογεί και μια «θεολογία» που δεν εκκλησιάζεται δεν εξυπηρετεί το έργο της σωτηρίας του ανθρώπου.

Πολλές φορές σκέφτομαι: Πως μερικοί κάνουν μια ηθικολογική ανάλυση του λόγου του Θεού την στιγμή κατά την οποία η Εκκλησία με τα λατρευτικά της κείμενα, με την αγιογραφία κλπ. επιμένει να θεολογή; Γιατί γίνεται αυτή η διάσπαση της εκκλησιαστικής ζωής; Πως είναι επιτρεπτό, για παράδειγμα, κατά την εορτή της Μεταμορφώσεως του Χριστού τα τροπάρια να παρουσιάζουν όλη την μυστική εμπειρία της Εκκλησίας και οι Χριστιανοί να ακούνε ένα αθεολόγητο ηθικολογικό κήρυγμα;

Γι’ αυτό με απλές λέξεις θα παρουσιάσω μερικές θεολογικές πλευρές για την διδασκαλία και τα θαύματα, που επιτέλεσε ο Χριστός, λαμβάνοντας αφορμή από το θαύμα του δούλου του εκατοντάρχου που ακούσαμε στο σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα.

Το θαύμα της θεραπείας του δούλου του εκατοντάρχου που ακούσαμε σήμερα έγινε ευθύς αμέσως από την κάθοδο του Χριστού από το όρος των Μακαρισμών. Αυτό έχει μεγάλη σημασία, γιατί μας δείχνει την σχέση που υπάρχει μεταξύ της διδαχής και του θαύματος, καθώς επίσης μας δείχνει και την σχέση μεταξύ αυτών των δύο και του Προσώπου του Χριστού.

Ο Χριστός μιλούσε ως Θεάνθρωπος, «ως εξουσίαν έχων» (Ματθ. ζ’, 29) και θαυματουργούσε ως Θεάνθρωπος, όπως είπε: «Ο πατήρ μου έως άρτι εργάζεται καγώ εργάζομαι» (Ιω. ε’, 17). Άλλοτε, όπως βλέπουμε στα άγια Ευαγγέλια, προηγείται η διδαχή και ακολουθεί το θαύμα, ως επισφράγιση της διδαχής, και άλλοτε προηγείται το θαύμα και ακολουθεί η διδαχή, που αναλύει την βαθύτερη σημασία του.

Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε το Πρόσωπο του Χριστού από την διδαχή Του και το θαύμα Του, γιατί ο λόγος του Χριστού δεν είναι ένας κενός φλύαρος λόγος, αλλά θεία ενέργεια, και η πράξη του Χριστού δεν είναι ένα «φιλανθρωπικό» έργο, που γίνεται από συμπάθεια για τους ανθρώπους, αλλά επισφράγιση της θείας αποστολής Του. Για παράδειγμα ο Χριστός έβγαζε τα δαιμόνια, ώστε να καταλάβουμε ότι Αυτός είναι Εκείνος που διώχνει τους

δαίμονας από την ψυχή και μας χαρίζει αιώνια ελευθερία, όπως λέγει ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς.

Σήμερα υπάρχουν πολλοί που χωρίζουν τα τρία αυτά και διασπούν την θαυμάσια αυτή ενότητα. Άλλοι λένε ότι πιστεύουν στον Χριστό ως Θεάνθρωπο, αλλά αρνούνται τα θαύματα, που τα θεωρούν φαντασίες των ανθρώπων και δεν μελετούν ούτε εφαρμόζουν τον λόγο Του.

Άλλοι διαβάζουν κάθε μέρα το Ευαγγέλιο, αλλά δεν πιστεύουν στην θεότητα του Χριστού, γιατί τον θεωρούν έναν καλό διδάσκαλο, ούτε στην δυνατότητα των θαυμάτων. Άλλοι πιστεύουν στα θαύματα, επιδιώκουν να δούν θαύματα στην ζωή τους, ίσως τρέχουν σε όλα τα «προσκυνήματα» από συμφέρον, όμως δεν έχουν μεγάλη πίστη στην θεότητα του Χριστού, ούτε ζούν ευαγγελικά. Όλες, όμως, αυτές οι περιπτώσεις δεν συνιστούν ορθόδοξη ζωή.

Είπα προηγουμένως ότι ο θείος λόγος είναι θεία ενέργεια και όχι ένας φλύαρος ανθρώπινος λόγος. Αυτό φαίνεται στο θαύμα του δούλου του εκατοντάρχου. Ο εκατόνταρχος ζητά ένα λόγο από τον Χριστό και είναι βέβαιος ότι με τον λόγο αυτό θα θεραπευθή ο δούλός του. Είπε: «Μόνον ειπέ λόγω και ιαθήσεται ο παίς μου». Ο Κύριος τότε είπε: «Ύπαγε και ως επίστευσας, γεννηθήτω σοι».

Και το αποτέλεσμα, όπως σημειώνει ο ιερός Ευαγγελιστής, ήταν ότι «ιάθη ο παίς αυτού εν τη ώρα εκείνη» (Ματθ. η’, 8-13), αφού διά του λόγου Του εξήλθε θεία ενέργεια και θεραπεύθηκε ο άνθρωπος εκείνος. Αυτό φαίνεται από την αρχή της δημιουργίας. Ο Θεός είπε «γενηθήτω φως· και εγένετο φως» (Γεν. α’, 3).

Ο Προφητάναξ Δαυίδ ψάλλει: «Τω λόγω Κυρίου οι ουρανοί εστερεώθησαν και τω πνεύματι του στόματος αυτού πάσα η δύναμις αυτών» (Ψαλμ. λβ’, 6), δηλαδή με τον λόγο του Θεού δημιουργήθηκε όλος ο κόσμος.

Γι’ αυτό, η τήρηση των θείων εντολών είναι προϋπόθεση αποκτήσεως της θείας ζωής. Ο άγιος Μάξιμος λέγει ότι σε κάθε εντολή του Χριστού υπάρχει μυστικά ο Ίδιος ο Χριστός. Έτσι, τηρώντας τις εντολές Του δεχόμαστε τον Χριστό μέσα μας. Και επειδή ο Χριστός δεν είναι ποτέ χωρίς τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα, γι’ αυτό, τηρώντας τις εντολές του Χριστού, δεχόμαστε μέσα μας την Παναγία Τριάδα: «Ο γούν δεξάμενος μίαν εντολήν και ποιήσας αυτήν μυστικώς έχει την Αγία Τριάδα». Ο Ίδιος ο Χριστός εδίδαξε ότι «ο ποιων την αλήθειαν έρχεται προς το φως» (Ιω. γ’, 21).

Ο άγιος Ισαάκ γράφει ότι όταν μια ψυχή που έχει ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, ακούση ένα ρήμα που έχει μέσα του κρυμμένη δύναμη πνευματική, τότε ελκύεται προς την εφαρμογή. Γι’ αυτό, το θείο κήρυγμα είναι απαραίτητο για την Εκκλησία

και εντάσσεται οργανικά μέσα στον χώρο της λατρευτικής συνάξεως. Δεν είναι ένα ξένο στοιχείο της Λειτουργίας, αλλά αναπόσπαστο τμήμα της. Φυσικά, το κήρυγμα πρέπει να είναι πραγματικός λόγος, φωτισμός του Αγίου Πνεύματος και όχι ανθρώπινος ευσεβής στοχασμός.

Το κήρυγμα, όταν εμπνέεται από την λατρευτική ατμόσφαιρα, όταν κινήται μέσα στην Ορθόδοξη εκκλησιαστική ζωή, όταν είναι αποκάλυψη του Λόγου του Θεού, προετοιμάζει τον άνθρωπο για την προσευχή και την θεία Κοινωνία.

Ὁ Μητροπολίτης

+ Ὁ Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου Ἱερόθεος